

SANDERUMGAARDS ROMANTISKE HAVE

– GENOPSTÅET SOM EN FUGL FØNIX

Af Ellen Warring

Restaureringen og genskabelsen af den romantiske have på Sanderumgaard har strakt sig over næsten 10 år. Det første tiltag var en oprensning af havens kanaler og søer, der efterhånden var helt tilmudrede. Dette arbejde blev støttet af Fyns Amt. Det næste skridt var en velovervejede rydning af træer og anden opvækst, der slørede oplevelsen af haven. Igennem mange år havde havens ejere ønsket at gå videre med genskabelse af Johan Bülow's Have, men projektets omfang var helt ude af proportion med, hvad et gods af Sanderumgaards størrelse kunne iværksætte. Arkivalier, kort og beskrivelser af haven var blevet samlet, og Johan Bülow's plantelister blevet transskriberet, nu manglede der blot en finansiering.

Realdania iværksatte i 2006 et stort projekt for bevarelse og istandsættelse af 10 herregårdshaver i Danmark, hvoraf to ligger på Fyn; foruden Sanderumgaard er det Holstenshus' parkanlæg. Projektets samlede beløb udgør 65 millioner kroner. Projektets formål er foruden det rent bevaringsmæssige også

Fynske Årbøger bragte i 2005 en artikel om Sanderumgaards romantiske have og dens skaber Johan Bülow, skrevet af Lars Bisgaard.

Siden har haven undergået en omfattende restaurering, foretaget af ejerparret Susanne og Erik Vind, for at genåbne i sommeren 2010. Denne korte billedartikel viser haven, som den så ud i fortiden – og i dag. Haven er i dag åben for besøg.

at udvikle nye metoder til restaurering, til drift og mulig pleje i et nyt årtusind. Betingelser for at deltage i projektet har været, at haverne skal være åbne for offentligheden, og at de plejes. Kun to af de oprindelige bygninger fra Johan Bülow's tid er bevaret til i dag, nemlig de to pavilloner Tankefuld og Sommerlyst, der begge er bygningsfredede. Resten af havens bygninger var gået tabt.

Landskabsarkitekt Charlotte Skibsted's tegnestue kom til at stå for restaureringen af Sanderumgaards Have. Restaureringens gennemgående idé har været at genskabe bygninger og elementer i haven i nye udtryk med respekt for havens overordnede idé. I restaurerings-

C.W. Eckersberg: Kildehytten i Sanderumgaards Have 1806. Privat eje.

Den nye kildehytte 2010. Foto: Anders Boye.

planen indgik følgende hovedpunkter:

- Bygning af Kildehytten
- Bygning af Marieshvile
- Restaurering af området omkring ru-nestenen
- Etablering af Sneglehøj
- Nye broer og spange over havens ka-naler
- Etablering af rosen- og urtehave ved Sommerlyst
- Nye tilplantninger i haven efter Bü-lows plantelister

Den 25. maj 2010 blev haven åbnet af Hendes Majestæt Dronningen. Samme dag åbnede Fyns Kunstmuseum en udstilling om de kunstværker, der var blevet skabt om haven i Johan Bülow's ejerperiode. Gennem sin position ved hoffet havde Johan Bülow knyttet be- kendtskaber med mange af tidens yp- perste kunstnere. Disse bekendtskaber

dyrkede Bülow også, efter at han havde taget ophold på Sanderumgaard. Bülow inviterede kunstnerne på sommerferie på Sanderumgaard, og de tegnede deres skitser på stedet, men malede oliearbej- derne hjemme i København.

Af de kunstnere, der kom på San- derumgaard, kan fremhæves C.W. Ec- kersberg og J.F. Clemens, men også den lokale Johan Hanck, der var tegnelærer på Katedralskolen i Odense og stiftsbyg- ningsinspektør på Fyn, leverede gode fremstillinger af haven. På udstillingen blev flere af disse kunstneres værker vist for offentligheden for første gang.

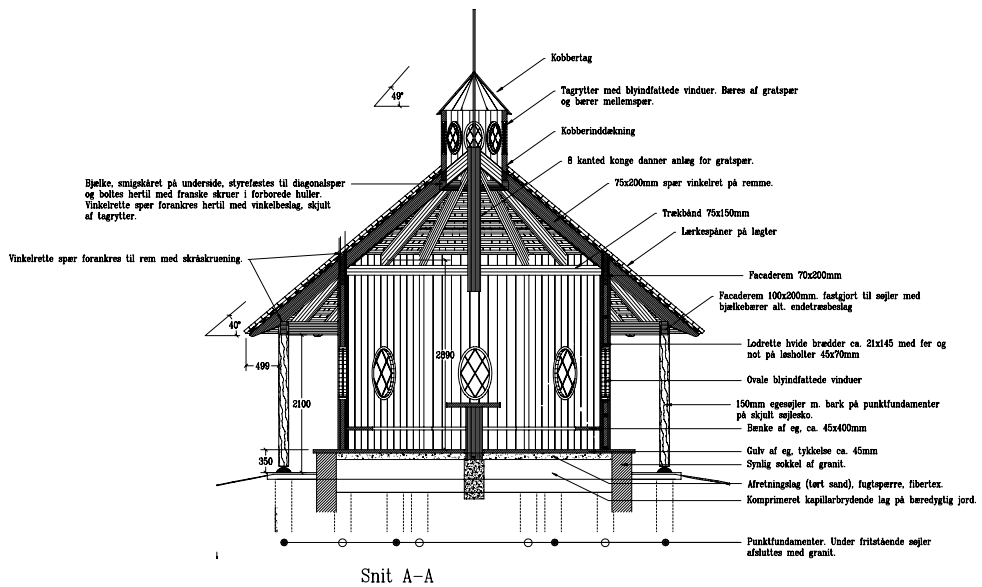
Ingen anden have på Fyn er der dig- tet om og malet i som i Sanderumgaards Have. Nu er haven genåbnet og restaure- ret til glæde og gavn for alle, der vil søge stilhed og skønhed under de skyggefulde træer og ved de svale kanaler.

C.W. Eckersberg: *Marieshvile i Sanderumgaards Have 1806. Privat eje.*

Marieshvile i 2010. Foto: Anders Boye.

Landskabsarkitekt Charlotte Skibstedes tegning af det nye Marieshvile.